

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل تنظیم مقررات

اداره مطالعات و مقررات

«دستورالعمل (ضوابط) اجرائی بند (ث) ماده

(۲۲) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی

ایران»

تابستان ۱۴۰۳

بسمه تعالی

به استناد بند «ث» ماده (۲۲) قانون بانک مرکزی و در اجرای تکالیف مقرر در جزء نخست بند «الف» ذیل ماده (۴) و مواد (۲۱) و (۲۳) قانون مزبور، «دستورالعمل (ضوابط) اجرائی بند (ث) ماده (۲۲) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود، متضمن تشریح تشکیلات، آئین رسیدگی و اجرای احکام هیأت‌های انتظامی بدوی و تجدیدنظر بانک مرکزی، به شرح زیر تصویب می‌شود:

فصل اول - تعاریف و تشکیلات

ماده ۱- اصطلاحاتی که در این دستورالعمل به کار برده شده و نیز مشمولین، مجریان و مراجع موضوع این دستورالعمل، به شرح زیر می‌باشند:

۱-۱- قانون: قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۱-۲- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۱-۳- رئیس کل: رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۱-۴- معاون تنظیم‌گری و نظارت: معاون تنظیم‌گری و نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۱-۵- هیأت بدوی: هیأت بدوی انتظامی بانک مرکزی؛ متشکل از سه نفر کارشناس خبره بانکی با حداقل ده سال تجربه مفید مرتبط است که به پیشنهاد رئیس کل، توسط هیأت عالی برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آن‌ها بلامانع است. حداکثر دو نفر به عنوان عضو علی‌البدل با حداقل ده سال تجربه مفید مرتبط که به پیشنهاد رئیس کل، توسط هیأت عالی برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آن‌ها بلامانع است.

۱-۶- هیأت تجدیدنظر: هیأت تجدیدنظر انتظامی بانک مرکزی؛ متشکل از پنج نفر عضو اصلی شامل یک قاضی مسلط به قوانین و مقررات پولی و بانکی با حداقل پانزده سال تجربه قضائی مفید و مرتبط با انتخاب رئیس قوه قضائیه و چهار نفر کارشناس خبره بانکی و حداکثر دو نفر به عنوان عضو علی‌البدل با حداقل پانزده سال تجربه مفید مرتبط که به پیشنهاد رئیس کل، توسط هیأت عالی برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آن‌ها بلامانع است. به منظور تقویت هیأت انتظامی تجدیدنظر، رئیس

کل می‌تواند تعیین یک قاضی علی‌البدل - علاوه بر قاضی اصلی - را از رئیس قوه قضاییه درخواست کند.

۷-۱- دادستان: دادستان هیأت‌انتظامی بانک مرکزی؛ که تصدی آن با حفظ مسئولیت (سمت) بر عهده معاون تنظیم‌گری و نظارت می‌باشد و بدون حق رأی، در جلسات هیأت بدوی و تجدیدنظر بانک مرکزی شرکت می‌کند.

۸-۱- دبیر: مدیر اداره امور دادستانی و هیأت انتظامی؛

۹-۱- دبیرخانه: اداره امور دادستانی و هیأت انتظامی؛

۱۰-۱- اشخاص تحت نظارت: کلیه مؤسسات اعتباری، صندوق‌های قرض‌الحسنه، تعاونی‌های اعتبار و سایر مؤسسات سپرده‌پذیر، شرکت‌های واسپاری (لیزینگ)، صرافی‌ها، شرکت‌های مدیریت دارایی‌های مؤسسات اعتباری، شرکت‌های اعتبارسنجی ارائه‌دهنده خدمات به مؤسسات اعتباری و سایر اشخاص که به انجام عملیات یا ارائه خدمات بانکی و ارائه ابزارهای پرداخت، اشتغال دارند. تشخیص اشخاص تحت نظارت جدید در چارچوب قانون، بر عهده بانک مرکزی است.

۱۱-۱- شخص متهم به ارتکاب تخلف: شخص تحت نظارت یا هریک از سهامداران مؤثر و مدیران شخص مزبور که گزارش ارتکاب تخلف یا کیفرخواست در این رابطه علیه وی تهیه و صادر شده است.

۱۲-۱- سهامدار مؤثر: سهامداری که به تشخیص بانک مرکزی، یک یا چند عضو هیأت‌مدیره «شخص تحت نظارت» به تنهایی توسط او انتخاب می‌شود.

۱۳-۱- مؤسسه اعتباری: اشخاص حقوقی که با مجوز بانک مرکزی یا به موجب قانون خاص، تحت عنوان «بانک» یا «مؤسسه اعتباری غیربانکی» به انجام عملیات بانکی مبادرت می‌نمایند.

۱۴-۱- شبکه بانکی: مجموعه مؤسسات اعتباری که به موجب قانون خاص یا با مجوز بانک مرکزی به انجام عملیات بانکی اشتغال دارند.

ماده ۲- رئیس و نایب رئیس هیأت بدوی و هیأت تجدیدنظر توسط رئیس کل از میان اعضای همان هیأت انتخاب می‌شود. جلسات هیأت‌های بدوی با حضور تمام اعضاء و تجدیدنظر با حضور رئیس و اکثریت اعضاء رسمیت دارد و تصمیمات هیأت بدوی با رأی اکثریت اعضاء و تصمیمات هیأت تجدیدنظر در موارد متضمن محکومیت، با رأی حداقل سه نفر از اعضای حاضر معتبر خواهد بود. در مواقع عدم احراز تخلف شخص متهم به ارتکاب تخلف توسط هیأت بدوی یا تجدیدنظر، رأی برائت توسط رئیس هیأت در خصوص وی صادر خواهد شد.

ماده ۳- عزل کارشناسان خبره بانکی عضو هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر منوط به پیشنهاد رئیس کل و تأیید هیأت عالی است. عزل قاضی هیأت تجدیدنظر با تصمیم رئیس قوه قضائیه امکان‌پذیر است.

ماده ۴- اعضای هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر، مشمول مقررات فصل دوازدهم قانون بانک مرکزی راجع به مدیریت تعارض منافع در بانک مرکزی و شبکه بانکی کشور هستند و در موارد امتناع رسیدگی و ایراد رد دادرسی موضوع قوانین مربوط مندرج در ماده (۹۱) قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹ و ماده (۴۲۱) قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۴ و در صورت احراز تعارض منافع باید از رسیدگی امتناع نمایند. ضمن اینکه اشخاص متهم به ارتکاب تخلف نیز تا قبل از خاتمه جلسه نخست رسیدگی امکان اعتراض به این امر را خواهند داشت. هرگاه رئیس هیأت بدوی و هیأت تجدیدنظر اعتراض را بپذیرد، عضو علی‌البدل جایگزین می‌شود و در صورت عدم پذیرش اعتراض، رسیدگی ادامه پیدا می‌کند.

تبصره ۵- به منظور امکان رسیدگی هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر به پرونده مطروحه، در صورت وجود تعارض منافع و سایر موارد موجه تعذر از رسیدگی به تشخیص رئیس کل یا قائم مقام بانک مرکزی، عضو علی‌البدل هیأت به جای عضو اصلی در روند رسیدگی و صدور رأی شرکت می‌نماید.

ماده ۵- امور مربوط به ابلاغ‌ها و مکاتبات هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر توسط دبیرخانه انجام خواهد شد.

ماده ۶- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر در صورت نیاز سه جلسه در هفته تشکیل می‌شود. برگزاری جلسات بیشتر به تشخیص رئیس هیأت امکان‌پذیر است.

ماده ۷- تشکیل هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر در صورت ضرورت به تشخیص رئیس کل مطابق با ترتیب انتخاب اعضا و نصاب مقرر در ماده (۲) این دستورالعمل در قالب چند شعبه امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۸- کارشناسان خبره بانکی عضو هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر در صورت گزارش دبیر مبنی بر غیبت غیرموجه بیش از چهار جلسه به صورت متوالی و یا شش جلسه در سال به صورت غیرمتوالی به تشخیص رییس کل یا قائم مقام وی از سمت خود طبق سازوکار مقرر در ماده (۳) این دستورالعمل عزل می‌شوند و تا هنگام تعیین کارشناسان جدید، کارشناسان علی‌البدل جایگزین آنها خواهند شد.

فصل دوم - ترتیب صدور کیفرخواست و نحوه رسیدگی در هیأت بدوی

ماده ۹- در صورت ظن ارتکاب تخلف توسط «اشخاص تحت نظارت» یا «سهامداران مؤثر» و مدیران ذیربط، موارد از سوی رئیس کل و هر یک از ارکان و معاونین مربوط بلنک مرکزی و یا سایر مراجع ذیصلاح قانونی مانند هیأت خبرگان بانکی موضوع تبصره ماده (۶۲) «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» طی نمونه

فرم‌های تعیین شده توسط دادستان، متضمن معرفی اشخاص متهم به ارتکاب تخلف، موضوع و شرح تخلف، مستندات و ضمایم مرتبط، از سوی حوزه مربوط در بانک مرکزی یا سایر مراجع ذیصلاح به دادستان منعکس می‌گردد. در صورت احراز انجام هر یک از تخلفات مندرج در بند (الف) ماده (۲۳) قانون توسط دادستان با لحاظ نقش و تأثیر «سهامداران مؤثر» و مدیران ذی‌ربط و نیز در مواردی که حسب هر یک از قوانین حاکم، رسیدگی به تخلفات ناشی از عدم اجرای تکالیف قانونی «اشخاص تحت نظارت» یا «سهامداران مؤثر» در صلاحیت هیأت بدوی قرار گرفته باشد، دادستان حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از احراز تخلف، طی کیفرخواستی اعمال تنبیهات مذکور در بند «ب» ماده اخیرالذکر را از هیأت بدوی درخواست می‌کند.

تبصره ۱- کیفرخواست توسط دبیر به «اشخاص تحت نظارت» یا «سهامداران مؤثر» و مدیران ذی‌ربط ابلاغ می‌گردد و لوایح دفاعیه ظرف مدت ۱۵ روز کاری از تاریخ ابلاغ، از سوی اشخاص متهم به ارتکاب تخلف به دبیرخانه قابل ارائه می‌باشد.

تبصره ۲- گزارش‌های تخلف شخص تحت نظارت واصله از سازمان بازرسی کل کشور خارج از نوبت و حداکثر ظرف مدت ۳ ماه در هیأت بدوی وفق ترتیبات مذکور در این دستورالعمل مورد رسیدگی قرار می‌گیرد و چنانچه رسیدگی به پرونده بیش از مدت تعیین شده نیاز به وقت داشته باشد، هیأت بدوی باید جهات و دلایل آن را در پرونده درج و تصریح نماید. سازمان مذکور می‌تواند ضمن تقدیم لایحه و معرفی نمایندگان مطلع آن سازمان از میان بازرسان، کارشناسان یا اعضای هیأت‌های بازرسی آن سازمان، تخلفات مزبور را با ذکر دلایل و مستندات ارائه نماید.

ماده ۱۰- هرگونه ابلاغ اوراق و اوقات رسیدگی در راستای اجرای مفاد این دستورالعمل، توسط دبیرخانه به صورت حضوری در محل بانک مرکزی و یا از طریق پستی یا پست الکترونیکی سازمانی یا سامانه‌های ارتباطی الکترونیکی بین بانک مرکزی و «اشخاص تحت نظارت» صورت می‌گیرد و ابلاغ اوقات رسیدگی از طریق شماره تلفن همراه شخص متخلف نیز امکان‌پذیر است. همچنین دبیرخانه می‌تواند ابلاغ مرلتب را از طریق مدیرعامل، قائم‌مقام مدیر عامل یا بالاترین مقام اجرایی شخص تحت نظارت ذی‌ربط، به روش‌های مذکور انجام دهد. مدیرعامل یا قائم‌مقام شخص تحت نظارت ذی‌ربط مکلف هستند پس از وصول اوراق مورد نظر مراتب را به مدیر یا سهامدار مؤثر ذی‌ربط ابلاغ و نتیجه را منضم به مستند ابلاغ، ظرف مدت هفت روز کاری از تاریخ وصول اوراق به دبیر اعلام نمایند. عدم اشتغال مدیر متخلف در شخص تحت نظارت ذی‌ربط حین ابلاغ، نافی مسئولیت مدیرعامل یا قائم‌مقام وی جهت ابلاغ اوراق نمی‌باشد، در این فرض ابلاغ با استفاده از پایگاه اطلاعات اقامت اشخاص حقیقی نزد سازمان ثبت احوال یا پایگاه اطلاعات املاک و اسکان نزد وزارت راه و شهرسازی صورت می‌گیرد. در ارتباط با سهامدار مؤثر متخلف، ابلاغ

مراتب به رییس هیأت مدیره، مدیر عامل و سهامداران مؤثر حقیقی شخص تحت نظارت با استفاده از نشانی مذکور در سامانه‌های اخیرالذکر ملاک عمل خواهد بود. در مورد سهامداران مؤثر حقوقی نیز آخرین نشانی آنها مندرج در پایگاه اطلاعات اشخاص حقوقی کشور نزد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۱- لوایح و مستندات شخص تحت نظارت و شخص متهم به ارتکاب تخلف در پاسخ به کیفرخواست، باید به صورت تایپ شده و با ذکر شماره و تاریخ ابلاغ کیفرخواست، مشخصات هویتی، شماره تماس و آخرین اقامتگاه خود مطابق با اطلاعات سامانه‌های فوق الذکر و درج امضاء ذیل کلیه صفحات آن، به دبیرخانه ارائه شود.

تبصره ۲- لوایح می‌تواند به صورت جمعی از ناحیه برخی یا کلیه اشخاص متهم به ارتکاب تخلف یا به صورت انفرادی توسط هر یک از اشخاص متهم به ارتکاب تخلف، ارائه گردد.

تبصره ۳- مطابقت تصویر یا رونوشت مدارک و منضمات پیوست لوایح دفاعیه با اصل آن‌ها، حسب مورد باید توسط مرجع صادرکننده سند، دفاتر اسناد رسمی یا مراجع قضایی گواهی شده باشد.

ماده ۱۱- رؤسای هیات‌های بدوی و تجدیدنظر پس از وصول لوایح دفاعیه، در صورت نیاز به اخذ سوابق و ملاحظات تخصصی از حوزه‌های ذی ربط در بانک مرکزی، مراتب را توسط دبیرخانه از حوزه مربوطه استعلام خواهد نمود. حوزه مربوطه مکلف است حداکثر ظرف مدت یک هفته پاسخ خود را به هیأت مزبور اعلام نماید.

ماده ۱۲-

ماده ۱۳-

ماده ۱۴- حداکثر مدت زمان لازم برای رسیدگی توسط هیأت بدوی دو ماه از تاریخ پایان مهلت ارائه لوایح دفاعیه می‌باشد و در هر صورت هیأت بدوی باید حداکثر ظرف مدت ده روز کاری از تاریخ ختم رسیدگی اقدام به صدور رأی نماید.

ماده ۱۵- در صورتی که رسیدگی به پرونده‌ها در هیأت بدوی بیش از مهلت مقرر در ماده (۱۴) این دستورالعمل نیاز به وقت داشته باشد، مراتب طی گزارشی متضمن بیان جهات و دلایل آن ظرف مهلت تعیین شده، توسط رئیس هیأت با اطلاع دادستان برای رئیس کل بانک مرکزی ارسال می‌گردد.

ماده ۱۶- رییس هیأت بدوی یا تجدیدنظر می‌تواند علاوه بر دعوت از اشخاص مطلع برای شرکت در جلسه رسیدگی، برای بررسی بیشتر و یا استفاده از نظرات کارشناسان مورد وثوق حوزه پولی/بانکی که مشمول محدودیت‌های مقرر در فصل دوازدهم قانون بانک مرکزی راجع به مدیریت تعارض منافع در بانک مرکزی و شبکه بانکی کشور نباشند - به تشخیص خود، اتخاذ تصمیم و صدور رأی را به جلسات بعد موکول نمایند. ولی در هر حال ظرف ده روز کاری بعد از

ختم رسیدگی، رأی هیأت بدوی صادر و حداکثر ظرف مدت ده روز کاری از تاریخ صدور رأی از طریق دبیرخانه ابلاغ خواهد شد.

تبصره - مبلغ حق الزحمه کارشناسان بر اساس تعرفه کارشناسی رسمی دادگستری، توسط هیأت بدوی محاسبه و در رأی درج خواهد شد. بودجه مربوط جهت اجرای این تبصره در مواردی که ارجاع به کارشناسی رأساً به تشخیص هیأت بدوی بوده است، هر ساله در بودجه سالیانه بانک مرکزی پیش‌بینی خواهد شد.

ماده ۱۷- هیأت بدوی حسب مورد، اشخاص تحت نظارت، سهامداران موثر و یا مدیران آنها که مرتکب تخلف شده‌اند را با توجه به میزان مسئولیت‌های ایشان، مطابق تنبیهات و مجازات‌های قانونی مربوط محکوم می‌نماید.

تبصره - هر گاه تخلف عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین جزایی را نیز داشته باشد هیأت بدوی رأی و مستندات مربوطه را برای رسیدگی به اصل جرم به مرجع قضایی صالح ارسال می‌نماید. تصمیمات مراجع قضایی مانع اجرای تنبیهات انتظامی نخواهد بود.

ماده ۱۸- در مواردی که در این دستورالعمل حضور شخص متخلف/متهم به ارتکاب تخلف/محکوم‌علیه در هیأت بدوی یا تجدیدنظر ضرورت داشته باشد، حضور وکیل دادگستری/نماینده حقوقی به همراه وی با ارائه اسناد مثبت رسمی بلامانع می‌باشد.

فصل سوم - ترتیب رسیدگی به اعتراض اشخاص تحت نظارت و اشخاص متضرر

ماده ۱۹- رسیدگی به کلیه اعتراضات اشخاص تحت نظارت و اشخاص مدعی ضرر و زیان توسط هیأت بدوی یا تجدیدنظر از جمله موارد مقرر در تبصره (۲) ماده (۲۵)، بند (ث) ماده (۳۲)، بند (پ) ماده (۴۲) و یا سایر تصمیمات موضوع مواد (۲۷)، (۲۸) و (۲۹) قانون به استثنای اعتراض مؤسسه اعتباری نسبت به مصوبه هیأت عالی مبنی بر تعیین هیأت سرپرستی موقت یا گزیر موضوع ماده (۳۴) قانون (که طبق موعده مصرح قانون رسیدگی خواهد شد)، مستلزم ثبت اعتراض کتبی مدیرعامل یا رئیس هیأت مدیره «شخص تحت نظارت» یا شخص ثالث متضرر نزد دبیرخانه حداکثر ظرف مدت هفت روز کاری از تاریخ ابلاغ تصمیم قطعی/اقدام مورد اعتراض طی نمونه فرم‌های تعیین شده توسط دادستان (متضمن تبیین و ارائه مستند تصمیم / رأی مورد اعتراض و علل ادعای ورود خسارت و میزان آن)، خواهد بود.

تبصره - رسیدگی به اعتراض می‌تواند بدون دعوت از شخص تحت نظارت یا شخص ثالث مدعی ضرر و زیان صورت گیرد. رئیس هیأت بدوی در صورت تصمیم بر دعوت شخص معترض، می‌تواند از اشخاص مطلع برای شرکت در جلسات هیأت دعوت به عمل آورد.

فصل چهارم - ترتیب درخواست تجدیدنظر و رسیدگی در هیأت تجدیدنظر

ماده ۲۰- احکام صادره از هیأت بدوی، قلیل تجدیدنظر در هیأت تجدیدنظر می‌باشد. دادستان، محکوم‌علیه یا اشخاص ثالث متضرر، می‌توانند ظرف ده روز کاری از تاریخ ابلاغ رأی هیأت بدوی که مطابق تشریفات مقرر در ماده (۴) این دستورالعمل صورت می‌گیرد، با ذکر جهت تجدیدنظرخواهی نسبت به آن اعتراض نمایند. در صورت عدم اعتراض، ظرف مهلت مقرر رأی هیأت بدوی قطعی و لازم‌الاجراء می‌گردد.

ماده ۲۱- جهات تجدیدنظرخواهی عبارتند از:

۲۱-۱- عدم صلاحیت هیأت بدوی جهت رسیدگی به موضوع؛

۲۱-۲- مغایرت رأی با قوانین و مقررات حاکم؛

۲۱-۳- عدم اعتبار ادله و مدارک استنادی؛

ماده ۲۲- اعتراض دادستان، با نامه‌ای رسمی به عمل می‌آید و تاریخ ارجاع نامه مذکور به دبیرخانه، تاریخ تقدیم اعتراض محسوب می‌گردد.

ماده ۲۳- تجدیدنظرخواهی محکومین و اشخاص ثالث متضرر باید طی نمونه فرم‌های تعیین شده توسط دبیرخانه که حسب مورد مشتمل بر شماره و تاریخ رأی و تاریخ ابلاغ آن، مشخصات فردی، شماره تماس و آخرین اقامتگاه تجدیدنظرخواه و درج امضاء ذیل کلیه صفحات آن، ذکر جهت تجدیدنظرخواهی و ارائه مستندات مرتبط و حسب مورد تبیین علل ادعای ورود خسارت و میزان آن، نزد دبیرخانه ثبت گردد.

تبصره ۱- تجدیدنظرخواهی می‌تواند به صورت جمعی (از ناحیه برخی یا کلیه محکومین) یا انفرادی (توسط هر یک از محکومین) ارائه گردد.

تبصره ۲- مطابقت تصویر یا رونوشت مدارک و منضمات پیوست تجدیدنظرخواهی و یا لوائح دفاعیه با اصل آن‌ها، حسب مورد باید توسط مرجع صادرکننده سند، دفاتر اسناد رسمی یا مراجع قضایی گواهی شده باشد.

ماده ۲۴-

ماده ۲۵- هیأت تجدیدنظر پس از برگزاری جلسه رسیدگی و در صورت لزوم استماع اظهارات و دفاعیات طرفین، در صورتی که رأی صادره از هیأت بدوی را منطبق با موازین و مقررات قانونی تشخیص دهد، آن را تأیید و در غیر این صورت به شرح زیر اتخاذ تصمیم می‌نماید:

۲۵-۱- در صورت تشخیص عدم صلاحیت قانونی هیأت جهت رسیدگی به موضوع تخلف، ضمن نقض رأی صادره، قرار عدم صلاحیت صادر می‌نماید. این قرار قطعی است.

۲۵-۲- در صورت عدم انطباق تنبیهات تعیین شده با قوانین و مقررات حاکم، ضمن نقض رأی صادره، رأساً نسبت به وضع مجازات‌های مقرر در قانون اقدام می‌نماید.

۲۵-۳- در صورت عدم انطباق تخلف احراز شده با تخلف واقع شده، ضمن نقض رأی صادره، رأساً نسبت به وضع مجازات‌های مقرر در قانون اقدام می‌نماید.

۲۵-۴- در صورت عدم تناسب تنبیهات مندرج در رأی با تخلف ارتكابی، با ذکر دلایل، نوع تنبیه را تغییر داده و رأی مقتضی متضمن تنبیه متناسب صادر می‌نماید.

۲۵-۵- در صورت احراز هرگونه نقص و اشتباه که بدون رفع آن، پرونده معدّ صدور رأی نبوده، ضمن نقض رأی صادره، پرونده را جهت رفع نقص، رسیدگی و صدور رأی مجدد به هیأت بدوی ارجاع می‌نماید.

۲۵-۶- در صورت احراز عدم وقوع تخلف یا فقدان رابطه سببیت میان فعل/ترک فعل محکوم (محکومین) و تخلف ارتكابی و یا اثبات عدم اعتبار امله و مدارک استنادی در رأی هیأت بدوی، رأی مذکور را نقض و رأی برائت صادر می‌نماید.

ماده ۲۶- حداکثر مدت زمان لازم برای رسیدگی توسط هیأت تجدیدنظر دو ماه از تاریخ ثبت اعتراض می‌باشد و در هر صورت هیأت تجدیدنظر باید حداکثر ظرف مدت ده روز کاری از تاریخ ختم رسیدگی اقدام به صدور رأی نماید.

ماده ۲۷- در صورتی که رسیدگی به پرونده‌ها در هیأت تجدیدنظر بیش از مهلت مقرر در ماده (۱۴) این دستورالعمل نیاز به وقت داشته باشد، مراتب طی گزارشی متضمن بیان جهات و دلایل آن ظرف مهلت تعیین شده، توسط رئیس هیأت با اطلاع دادستان برای رئیس کل بانک مرکزی ارسال می‌گردد.

ماده ۲۸- آرای هیأت تجدیدنظر حداکثر ظرف مدت ده روز کاری از تاریخ صدور از طریق دبیرخانه ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۹- آرای هیأت تجدیدنظر ظرف مدت ده روز کاری از تاریخ ابلاغ، انحصاراً در شعبه قضائی ویژه‌ای که در دیوان عدالت اداری توسط رئیس قوه قضائیه ایجاد می‌شود، از ناحیه دادستان، محکوم‌علیه یا اشخاص ثالث متضرر، قابل تجدیدنظرخواهی است. در صورت عدم اعتراض ظرف مهلت مذکور، رأی هیأت تجدیدنظر قطعی و لازم‌الاجرا می‌گردد.

فصل پنجم - اجرای رأی

ماده ۳۰- آرای قطعی شده و لازم‌الاجرای صادره هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر، توسط دبیرخانه جهت اجرا به شخص تحت نظارت و کلیه اطراف پرونده و دادستان ابلاغ و نسخه‌ای از آن در سوابق انتظامی محکومین درج می‌گردد و نیز عنداللزوم حسب مورد توسط دادستان به هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری و مراجع قضایی و ثبتی ذیصلاح و سازمان بورس و اوراق بهادار یا سایر مراجع ذیصلاح مربوط ارسال می‌گردد. شخص تحت نظارت و هریک از محکومین، ظرف مدت ده روز کاری از تاریخ ابلاغ مکلف به اجرای آرای مذکور می‌باشند.

ماده ۳۱- «اشخاص تحت نظارت»، سهامداران موثر و مدیران آن‌ها باید حداکثر ظرف مدت ده روز کاری پس از ابلاغ رأی قطعی محکومیت صادره توسط هیأت‌های بدوی یا تجدیدنظر، گزارشی مستند از روند اجرای رأی محکومیت را برای دبیرخانه و «دادستان» ارسال نمایند. در صورتی که دادستان به هر نحو عدم اجرای رأی توسط اشخاص محکوم را احراز نماید، مراتب لزوم اجرای رأی را صرفاً برای یک‌بار تذکر می‌دهد و مهلت ده روز کاری دیگر جهت اجرای کامل رأی و ارائه گزارش آن به طور مستند تعیین می‌نماید. در صورتی که «دادستان» مجدداً عدم اجرای کامل رأی یا عدم اقدام مؤثر جهت اجرای آن توسط اشخاص محکوم را به طور کلی یا جزئی احراز کند، مراتب را پس از تأیید معاون تنظیم‌گری و نظارت ضمن صدور کیفرخواست جهت رسیدگی به هیأت بدوی ارسال می‌نماید و در این موارد، هیات مزبور شخص متخلف از اجرای رأی قطعی را حسب مورد به مجازات یا تنبیهات شدیدتری محکوم خواهد نمود.

تبصره - در صورت محکومیت شخص به جریمه نقدی و استنکاف محکوم‌علیه از اجرای رأی قطعی، مراتب حسب مورد از طریق انسداد، برداشت و انتقال وجوه از حساب‌های بانکی شخص محکوم‌علیه به حساب درآمد عمومی، حتی‌الامکان بصورت یکجا و در غیر اینصورت به صورت مستمر به ترتیب از حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه مدت، سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت، سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز و قرض‌الحسنه جاری نزد «شبکه بانکی» با اولویت بیشترین موجودی حساب‌های سپرده متناظر (ریالی یا ارزی) انجام خواهد شد و در خصوص حساب‌های مشترک؛ نحوه اقدام به شرح مذکور و بر مبنای سهم‌الشرکه محکوم‌علیه در حساب‌های مشترک خواهد بود.

ماده ۳۲- در صورت صدور رأی قطعی و لازم‌الاجرای صادره توسط هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مبنی بر استرداد جریمه نقدی مأخوذه از «اشخاص تحت نظارت» توسط بانک مرکزی موضوع تبصره (۲) ماده (۲۵) قانون، این بانک موظف است علاوه بر استرداد کل مبالغ برداشت شده از حساب‌های «شخص تحت نظارت»، زیان وارده به وی را نیز مطابق رأی هیأت جبران کند.

ماده ۳۳- در صورت صدور رأی قطعی و لازم‌الاجرای صادره توسط هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مبنی بر تأیید برداشت اشتباه از موجودی حساب اشخاص مدیون به مؤسسه اعتباری (عدم تعلق وجوه برداشت شده به مدیون) موضوع بند (پ) ماده (۴۲) قانون، مؤسسه اعتباری بستانکار موظف است بلافاصله وجوه برداشت شده را به حساب وی مسترد نماید.

ماده ۳۴- در صورت صدور رأی قطعی و لازم‌الاجرای صادره توسط هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مبنی بر تأیید ورود ضرر ناشی از تصمیمات و اقدامات هیأت سرپرستی موقت مؤسسه اعتباری به اشخاص، موضوع بندهای (ت) و (ث) ماده (۳۲) قانون، بانک مرکزی مکلف است زیان وارده به اشخاص متضرر را مطابق رأی هیأت جبران کند.

این دستورالعمل در قالب ۵ فصل و ۳۴ ماده و ۱۳ تبصره در مورخ ۱۴۰۳/۶/۲۰ به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی رسید.